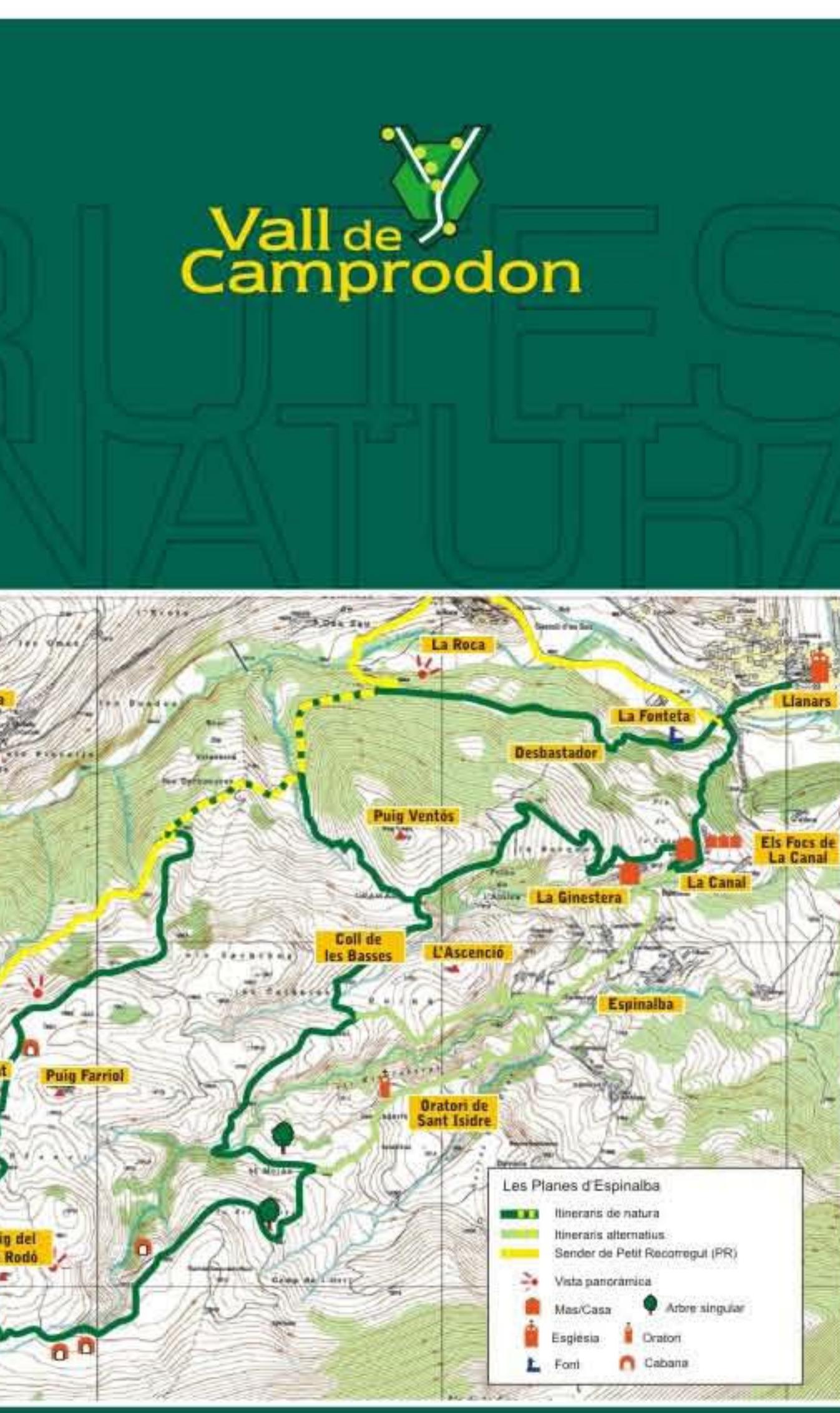

RUTES natura

LES PLANES D'ESPINALBA

Unió Europea
Fons Social Europeu

Generalitat de Catalunya
Servei d'Ocupació de Catalunya

disseny: SPLASH texts i il·lustracions: CEA-Alt Ter

DESCRIPCIÓ

- Grans pastures on és possible veure rapinyaires, com ara voltors o xoriguers, i ungulats, com l'isard.
- Paisatge mosaic que combina camps de conreu, pastures i diversitat de petits boscos.
- Entorn ideal per la presència d'una variada fauna i flora que és fàcil d'observar.
- Bones vistes sobre els vessants més orientals de serra Cavallera

DESCRIPCIÓN

- Grandes pastos donde es posible ver rapaces, como buitres o cernícalos, y ungulados, como el rebeco.
- Paisaje mosaico que combina campos de cultivo, pastos y diversidad de pequeños bosques.
- Entorno ideal para la presencia de una variada fauna y flora que es fácil de observar.
- Buenas vistas sobre las vertientes más orientales de Serra Cavallera.

RECOMANACIONS

- Convé portar aigua, sobretot a l'estiu, ja que només trobem una font a l'inici de l'itinerari.
- El temps calculat per l'itinerari no inclou les parades de descans, de menjar o d'observació.
- És important conèixer la meteorologia. A l'hivern pot nevar i a l'estiu les tempestes de tarda són freqüents.
- El silenci i la roba poc cridanera ajudarà a observar més fàcilment la fauna.

RECOMENDACIONES

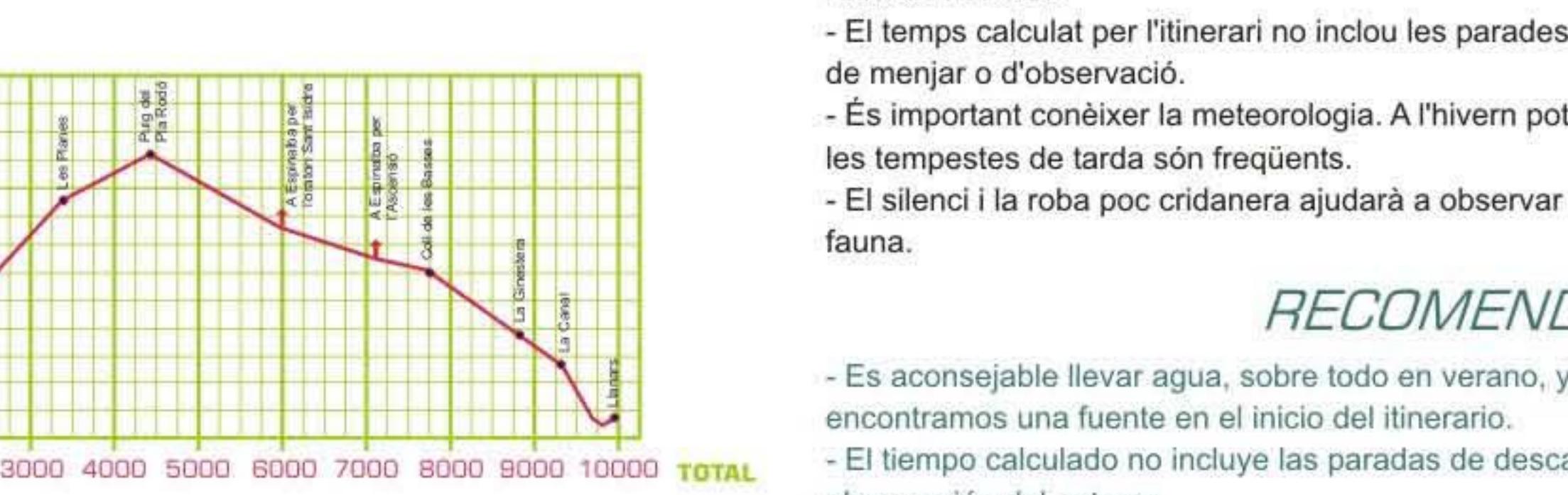
- Es aconsejable llevar agua, sobre todo en verano, ya que sólo encontramos una fuente en el inicio del itinerario.
- El tiempo calculado no incluye las paradas de descanso, comidas u observación del entorno.
- Es importante conocer la meteorología. En invierno puede nevar y en verano las tormentas por la tarde son frecuentes.
- El silencio y la ropa poco llamativa ayudarán a observar más fácilmente la fauna.

DADES GENERALS

9,2 Km	2h. 45min.	baixa
--------	------------	-------

ALTIMETRIA / ALTIMETRÍA

TOTAL

DESCRIPCIÓ

feixes. Veureu una arqueta d'aigua de ciment i una soca vella podada al costat, es passa just per darrera / Muy cerca de la masía la Canal hay unas casas adosadas llamadas "Focs de la Canal". En este punto dejamos el asfalto y cogemos el camino que pasa por detrás de estas casas. Justo cuando acaban hay que tomar un camino que desciende por una zona de picnic haciendo eses por unos prados. No hace falta cruzar la zona de picnic. A mano derecha empieza el sendero que baja por los bancales. Veréis una trampilla de agua de cemento y un tocón viejo podado al lado, se pasa justo por detrás.

DADES GENERALS

Coll de les Basses / Collado de las Basses
DISTÀNCIA / DISTANCIA: 7065 TEMPS / TIEMPO: 2:15 ALÇADA / ALTURA: 1209 L'itinerari desciendeix suavament fins al Coll de les Basses. A aquest punt arriba la drecera esmentada anteriorment. Continuarem pel camí principal deixant totes els altres que ens trobem a mà esquerra. El camí passa per terres cobertes de gòdia i falguera comuna. Després entrem a un bosc de roures i bedolls. Els fruits dels roures, els aglans, són l'aliment de fauna tant diversa com els ratolins boscos, el gaig o l'esquirol / El itinerario desciende suavemente hasta el Collado de las Basses. A este punto llega el atajo mencionado anteriormente. Continuaremos por el camino principal dejando todos los otros que nos encontramos a mano izquierda. El camino pasa por tierras cubiertas de hiniesta y helecho común. Entramos en un bosque de robles y abedules. Los frutos de los robles, las bellotas, son el alimento de fauna tan diversa como los ratones de campo, el arrendajo o la ardilla.

DADES GENERALES

Avets / Avetos
DISTÀNCIA / DISTANCIA: 8645 TEMPS / TIEMPO: 2:36 ALÇADA / ALTURA: 1053 Quan els prats s'acaben, a mà esquerra, hi ha 3 grans avets. Al peu d'aquests arbres, al marge dret, continua el corriol que ara baixa força. Ara s'entra a un bosc mixt format per avellaners, roures i trémols entre d'altres arbres. En boscos d'aquest tipus els ocells que ens seran més fàcils de veure seran les merles i els pit-rojos / Cuando los prados se acaban, a mano izquierda, hay 3 grandes abetos. Al pie de estos árboles, en el margen derecho, continúa el sendero que ahora baja fuerte. Ahora entramos en un bosque mixto formado por avellanos, robles y álamos temblones entre otros árboles. En este tipo de bosques las aves que nos serán más fáciles de observar serán los mirlos y el petirrojo.

DADES GENERALES

Pista forestal / Pista forestal
DISTÀNCIA / DISTANCIA: 8795 TEMPS / TIEMPO: 2:39 ALÇADA / ALTURA: 1018 El corriol es troba amb una pista forestal que prenem a mà dreta. Poc després cal prendre un trencant que mena a mà esquerra i que aviat torna a ser un corriol / El sendero se encuentra con una pista forestal que tomamos a mano derecha. Poco después hay que tomar un cruce que lleva a mano izquierda y que pronto vuelve a ser un sendero.

DADES GENERALES

Camí ample a la Fonteta / Camino ancho a "la Fonteta"
DISTÀNCIA / DISTANCIA: 8945 TEMPS / TIEMPO: 2:42 ALÇADA / ALTURA: 990 Finalment el corriol acaba en un camí ample. Seguirem a la dreta on tornem a trobar-nos amb la carretera d'Espinalba. Cal seguir-la un tros fins el pont sobre el Ter. En aquest tram el corriol passa entre un mur de pedra seca i una tanca d'avellaners. Aquest racó és idílic pels ratolins de bosc que troben refugi i aliment en un mateix espai / Finalmente el sendero acaba en un camino ancho. Seguiremos a la derecha donde volvemos a encontrarnos con la carretera de Espinalba. Hay que seguirla un tramo hasta el puente sobre el Ter. En este tramo el sendero pasa entre un muro de piedra seca y una valla de avellaneros. Este rincón es idílico para los ratones de bosque que encuentran refugio y alimento en un mismo espacio.

DADES GENERALES

Mas la Canal. Carretera d'Espinalba / Masía la Canal. Carretera d'Espinalba
DISTÀNCIA / DISTANCIA: 8465 TEMPS / TIEMPO: 2:32 ALÇADA / ALTURA: 1072 Arribem a la carretera d'Espinalba just al costat del Mas la Canal, cal continuar-la cap a l'esquerra. La carretera mena fins Llanars, però es pot evitar per l'antic camí veïnal que comunicava Espinalba amb Llanars i que la canalla d'aquest veïnat feien cada dia per anar a escola. Tot seguit es descriu / Llegamos a la carretera de Espinalba justo al lado de la Masía la Canal, continuamos hacia la izquierda. La carretera lleva a Llanars, pero se puede evitar por el antiguo camino que comunica Espinalba con Llanars, y que los escolares de este vecindario utilizaban cada día para ir a estudiar. Acto seguido se describe el camino.

DADES GENERALES

Pont sobre el Ter / Puente sobre el Ter
DISTÀNCIA / DISTANCIA: 9045 TEMPS / TIEMPO: 2:43 ALÇADA / ALTURA: 980 El creuem i pugem a Llanars / Lo cruzamos y subimos a Llanars

DADES GENERALES

Llanars Camí Espinalba / Camino d'Espinalba
DISTÀNCIA / DISTANCIA: 9210 TEMPS / TIEMPO: 2:45 ALÇADA / ALTURA: 990 Fi de l'itinerari / Fin del itinerario.

Camí Espinalba / Camino de Espinalba

DISTÀNCIA / DISTANCIA: 0 TEMPS / TIEMPO: 0 ALÇADA / ALTURA : 990

El poble de Llanars és creuat per la carretera que va fins a Setcases. Pujant a mà esquerra hi ha un forn i poc després un carrer que baixa amb ràtols que indiquen la casa rural de Can Galló o l'oratori de Sant Isidre. Cal baixar per aquest carrer fins a un pontet que creua el riu Ter / El pueblo de Llanars es cruzado por la carretera que va hasta Setcases. Subiendo a mano izquierda hay una panadería y poco después una calle que baja con carteles que indican la casa rural de Casa Galló o el oratorio de Sant Isidre. Hay que bajar por esta calle hasta un puente que cruza el río Ter.

Pont sobre el Ter / Puente sobre el Ter

DISTÀNCIA / DISTANCIA: 175 TEMPS / TIEMPO: 0:2 ALÇADA / ALTURA : 980

Creuem el pont i seguim el camí que va a la dreta. A uns 25 m hi ha unes escales que pugen als prats i prenem el corriol que els travessa en direcció al bosc. El bosc de ribera d'aquest tram és format sobretot per salzes i verns. Al riu hi trobem la merla d'aigua que aprofita les cavitats properes al riu per niar-hi / Cruzamos el puente y seguimos el camino que va a la derecha. A unos 25 m hay una escalera que sube a los prados, tomamos el sendero que los cruza en dirección al bosque. El bosque de ribera de este tramo es formado sobre todo por sauces y alisos. En el río encontraremos el mirlo acuático que aprovecha las cavidades próximas al río para anidar.

Pista. Pujar a mà dreta / Pista. Subir a mano derecha

DISTÀNCIA / DISTANCIA: 325 TEMPS / TIEMPO: 0:06 ALÇADA / ALTURA : 1000

Quan s'acaben els prats, el corriol puja fins a una pista forestal que seguim cap a mà dreta. En aquest bonic camí, humit i ple de molses, hi ha una gran diversitat d'arbres (molts d'ells plantats). Entre les seves branques podem veure el bruel, la merla o la mallerenga blava / Cuando se acaban los prados, el sendero sube hasta una pista forestal que seguiremos hacia la derecha. En este bonito camino, húmedo y lleno de musgos, hay una gran diversidad de árboles (muchos de ellos plantados). Entre sus ramas podremos ver el reyezuelo listado, el mirlo o el herrerillo común.

Fonteta / Fuente "la fonteta"

DISTÀNCIA / DISTANCIA: 355 TEMPS / TIEMPO: 0:07 ALÇADA / ALTURA : 1004

Seguirem pujant per la pista / Seguiremos subiendo por la pista.

Antic dipòsit d'aigües de Llanars / Antiguo depósito de aguas de Llanars

DISTÀNCIA / DISTANCIA: 475 TEMPS / TIEMPO: 0:13 ALÇADA / ALTURA : 1016

Arribem a una caseta que és l'antic dipòsit d'aigües de Llanars, ara en desús. Nosaltres seguirem recte pel camí que veniem. El camí puja fort tot fent eseses seguint la canonada de la central hidroelèctrica. Al costat del corriol que puja, davant de la caseta hi podem veure dos grossos salzes (anomenats en aquesta comarca saules). Aquests arbres antigament es plantaven en terres comunes i cadaçú tenia el seu que podaven curiosament per aprofitar-ne la fusta de la que en feien esclops i esclopets. Els esclopets era una funda de fusta que es posava a la mà per protegir els dits quan es segava amb la falç / Llegamos a una caseta, antiguo depósito de aguas de Llanars, ahora en desuso. Nosotros seguiremos en línea recta por el mismo camino. Éste sube

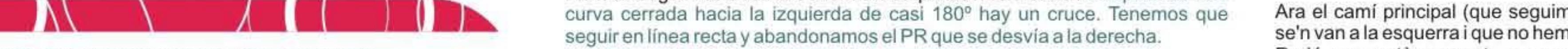
haciendo un fuerte desnivel que supera caminando en eses, siguiendo la cañería de la central hidroeléctrica. Al lado del sendero que asciende podemos ver grandes sauce. Estos árboles antigamente se plantaban en tierras comunitarias. Cada miembro de la comunidad tenía alguna propiedad que podaban cuidadosamente para aprovechar la madera, con la que se hacían zuecos para pies y manos. Los zuecos de la mano eran una funda de madera que protegía los dedos cuando se segaba con la hoza.

Desbastador / Desbastador

DISTÀNCIA / DISTANCIA: 655 TEMPS / TIEMPO: 0:17 ALÇADA / ALTURA : 1052

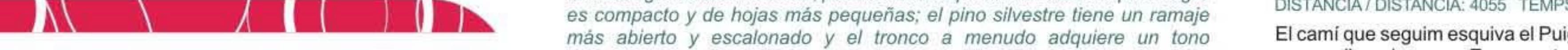
A l'extrem superior de la canonada hi ha un edifici que conté el desbastador (una gran reixa que separa la brossa que porta l'aigua). Seguirem el camí que va paral·lel al canal en direcció nord. Els boscos d'aquesta vessant són habitats per moltes espècies d'aus: aquí podem sentir l'aspere crit del gaig o veure entre els arbustos a l'ull de bou (com s'anomena el cargolet). L'aigua del canal atrau a amfibis com ara el gripau comú que cerca refugi a les esquerdes del murs. El camí que ara es pren passa per un bosc mixt on hi podem trobar arbres com bedolls, faigs, verns, freixes, moixeres, pi roig... a més de plantes com les violes i les maduixeres / En el extremo superior de la cañería hay un edificio que contiene el desbastador (una gran reja que separa la maleza que trae el agua). Seguiremos el camino que va paralelo al canal en dirección norte. Los bosques de esta vertiente son habitados por muchas especies de aves: aquí podemos escuchar el aterrador grito del arrendajo o ver entre los arbustos al ojo de buey (como se llama en esta zona al chocín). El agua del canal atrae a anfibios como el sapo común que busca refugio en las grietas de los muros. El camino que ahora tomamos pasa por un bosque mixto donde podemos encontrar árboles como abedules, hayas, alisos, fresnos, serbales, pinos silvestres... además de plantas como las violas y las fresas.

Es deixa el canal i seguim un PR. / Se deja el canal y seguimos un PR.

DISTÀNCIA / DISTANCIA: 1405 TEMPS / TIEMPO: 0:28 ALÇADA / ALTURA : 1052

Ara el camí principal (que seguim) puja fort. Trobem unes roderes que se'n van a la esquerra i que no hem de seguir. Davant tenim el Puig del Pla Rodó que està coronat per una pineda. Els ramats de bestiar que pasturen per les planes afavoreixen la presència d'insectes que constitueixen l'aliment d'aus insectívores. Així doncs, durant l'hivern serà més fàcil veure a prop dels ramats al sit negre o l'alosa. També hi podem trobar aus granívores com la cadernera (coneixedora com cardina), el verdum o el pinsà comú / Ahora el camino principal (que seguimos) sube justo por encima de la cabecera y continua por su derecha. Poco después encontramos dos barracas a unos 50 m la una de la otra. Desde este punto hay buenas vistas de la Alta Garrotxa donde destacan el Comanegre, el pico de las Brujas y el Bassegoda. Los campos de cultivo eran limpiados de piedras para facilitar el labrado. Las piedras sobreñas se aprovechaban para hacer muros o barracas que constituyan un cobijo en caso de lluvias o un almacén para guardar las herramientas del campo.

Drecera a Coll de les Basses / Atajo Collado de las Bases.

DISTÀNCIA / DISTANCIA: 1785 TEMPS / TIEMPO: 0:40 ALÇADA / ALTURA : 1122

Just abans de crear el torrent de Collbaix hi ha un camí un pèl emboscat que puja fins al Coll de les Basses. Si es pren aquest camí es fa drecera. L'itinerari que seguim continua pujant per la pista forestal. A mesura que pugem, els boscos comencen a ser més oberts. Aquestes terres s'han treballat des d'antic i els arbres són prou recents. Pel mateix motiu abunda la gódia, un arbust emparentat amb la ginesta, de flors de color groc llamant i oloroso, que colonitza les pastures abandonades conjuntament amb la falguera comuna /

Justo antes de cruzar el torrente de Collbaix hay un camino un poco cerrado que sube hasta el Collado de las Bases. Si se toma este camino se hace un atajo. El itinerario que seguimos continúa subiendo por la pista forestal. A medida que subimos, los bosques empiezan a ser más abiertos. Estas tierras se han trabajado desde antaño y los árboles son jóvenes. Por el mismo motivo abunda la hinojilla o escobón, un arbusto emparentado con la retama, de flores de color amarillo llamativo y oloroso, que coloniza los pastos abandonados conjuntamente con el helecho común.

9

Cruïlla / Cruce

DISTÀNCIA / DISTANCIA: 1965 TEMPS / TIEMPO: 0:44 ALÇADA / ALTURA : 1151

Cruilles. Pistes secundàries / Cruces. Pistas secundarias.

DISTÀNCIA / DISTANCIA: 3500 TEMPS / TIEMPO: 1:16 ALÇADA / ALTURA : 1339

Trobarem dos trencants a mà dreta de camins secundaris. Cal seguir pel principal. Els espais oberts, com les pastures que trobem a les Planes, són bons llocs per a la cacera per a rapinyaires com l'aligot. D'altra banda, serra Cavallera es freqüentment sobrevolada per grans rapinyaires com els flexibles per trenar-les fent-ne grans coves per transportar, per exemple, fens per abonar el camp. Aquests salzes tenen un perímetre de 3 m o més. Han hagut de passar prop d'un segle per poder arribar a aquestes mides. Al torrent hi trobem molts verns ja que són arbres que necessiten gran quantitat d'aigua per poder viure / El camino que seguimos esquiva el Monte del Pla Rodó por la derecha y pasa muy cerca de una barraca. En este punto el camino se desdibuja y se hace poco evidente. Hay que seguir recto por el lado de los fresnos. Este paraje también es visitado por los crepusculares tejones, las zorras o las garuñas. Entre los animales diurnos es posible de ver a los rebecos (cuando bajan de sierra Cavallera) o a la perdiz común

10

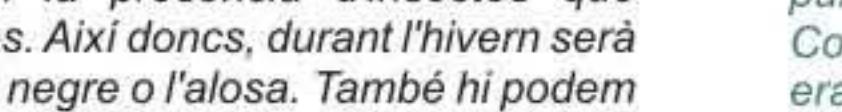
Cruïlla. Deixem el PR. / Cruce. Dejamos el PR.

DISTÀNCIA / DISTANCIA: 2250 TEMPS / TIEMPO: 0:50 ALÇADA / ALTURA : 1193

Cruilla. Puig del Pla Rodó / Cruce Puig del Pla Rodó

DISTÀNCIA / DISTANCIA: 3725 TEMPS / TIEMPO: 1:21 ALÇADA / ALTURA : 1350

Després d'una corba tancada cap a l'esquerra de quasi 180° hi ha una cruïlla. Hem de seguir recte i abandonem el PR que se'n va a dreta / Después de una curva cerrada hacia la izquierda de casi 180° hay una cruce. Tenemos que seguir en línea recta y abandonamos el PR que se desvía a la derecha.

11

Cruïlla / Cruce

DISTÀNCIA / DISTANCIA: 2750 TEMPS / TIEMPO: 1:03 ALÇADA / ALTURA : 1271

Tornem a fer una corba tancada, ara cap a la dreta, i trobem una altra cruïlla. Seguim pel camí principal i passem pel costat d'una pineda. Els pins d'aquesta zona són de dos tipus. El pi roig creix a terres més baixes i aquí estem a prop del seu límit altitudinal, mentre que el pi negre, avesat a una dura climatología d'alta muntanya, pot créixer aquí sense dificultat. El pi negre és compacte i de fulles més petites; el pi roig té un brancatge més obert i en pisos i el tronc sovint pren un to de taronja (d'aquí el seu nom de rajolet o pi roig) / Volvemos a hacer una curva cerrada, ahora hacia la derecha, y encontramos una rodena que se van a la izquierda y que no debemos seguir. En frente tenemos el Monte del Pla Rodó que está coronado por un pinar. El ganado que pasta por los llanos favorece la presencia de insectos que constituyen el alimento básico de algunas aves. Así pues, durante el invierno será fácil ver cerca de las vacas al escribano montesino o a la alondra común. También podemos encontrar aves granívoras como el jilguero (conocido como cardina), el verdorón o el pinzón común.

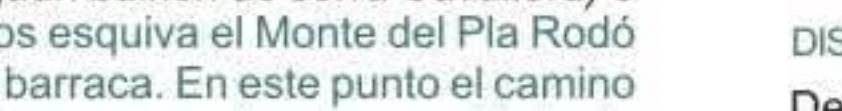

12

Barraca / Barraca

DISTÀNCIA / DISTANCIA: 4055 TEMPS / TIEMPO: 1:25 ALÇADA / ALTURA : 1377

El camí que seguim esquiva el Puig del Pla Rodó per la dreta i passa molt a prop d'una barraca. En aquest punt el camí es desdibuixa i es fa poc evident. Cal seguir recte pel costat dels freixes. Aquest paratge també es visitat pels crepusculars teixons, guineus o la fagines. Entre els animals diürns és possible de veure als isards (quan baixen de serra Cavallera) o a la perdix roja. / El camino que seguimos esquiva el Monte del Pla Rodó por la derecha y pasa muy cerca de una barraca. En este punto el camino se desdibuja y se hace poco evidente. Hay que seguir recto por el lado de los fresnos. Este paraje también es visitado por los crepusculares tejones, las zorras o las garuñas. Entre los animales diurnos es posible de ver a los rebecos (cuando bajan de sierra Cavallera) o a la perdiz común

13

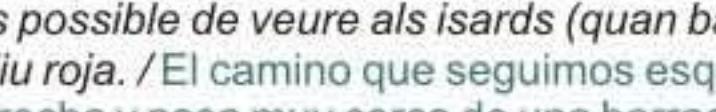
Cruïlla. Girar a l'esquerra / Cruce. Girar a la izquierda

DISTÀNCIA / DISTANCIA: 5485 TEMPS / TIEMPO: 1:54 ALÇADA / ALTURA : 1269

Deixem el camí principal, que ens condiria a l'oratori de Sant Isidre i al veïnat d'Espinalba, i agafem un altre que fa un gir de quasi 180° i baixa a mà esquerra. Encara podem observar a més fauna com la merla i el tord

que cuilen a amagar-se a dins dels arbustos o boscos, o la griva, més

barraca de pedra. Des d'aquest punt hi ha bones vistes. D'esquerra a dreta podem veure el Puig Agudes, el Costabona, el pic de Pasturia, el Balandrau i serra Cavallera. Per sota del massís del Balandrau veiem el poble d'Abella. / Les Planes son unos terrenos de relieves que se extienden hasta la falda de Serra Cavallera. Un poco más adelante hay un camino que rodea el Mont Furgat. No lo tomamos y seguimos por el de la izquierda. Al cabo de un corto tramo encontramos una barraca de piedra. Desde este punto hay buenas vistas. De izquierda a derecha podemos ver el Puig de les Agudes, el Costabona, el pico de Pasturia, el Balandrau y Serra Cavallera. Por debajo del macizo del Balandrau distinguimos el pueblo de Abella.

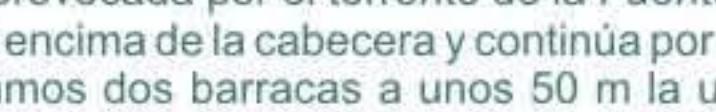

14

Cruïlla. Girar a l'esquerra / Cruce. Girar a la izquierda

DISTÀNCIA / DISTANCIA: 4405 TEMPS / TIEMPO: 1:32 ALÇADA / ALTURA : 1350

El camí baixa fins arribar al torrent i el creua. Després puja suavament per l'altre vessant. Abans d'arribar al torrent, a mà dreta, es veuen grans salzes que han estat podats i han rebotat amb multitud de petites perxes. Actualment s'aprofitaven aquests branques llargues i flexibles per trenar-les fent-ne grans coves per transportar, per exemple, fens per abonar el camp. Aquests salzes tenen un perímetre de 3 m o més. Han hagut de passar prop d'un segle per poder arribar a aquestes mides. Al torrent hi trobem molts verns ja que són arbres que necessiten gran quantitat d'aigua per poder viure / El camino que seguimos esquiva el Monte del Pla Rodó por la derecha y pasa muy cerca de una barraca. En este punto el camino se desdibuja y se hace poco evidente. Hay que seguir recto por el lado de los fresnos. Este paraje también es visitado por los crepusculares tejones, las zorras o las garuñas. Entre los animales diurnos es posible de ver a los rebecos (cuando bajan de sierra Cavallera) o a la perdiz común.

15

Capçalera del torrent de la font del Vern / Cabecera del torrente de la fuente del Vern

DISTÀNCIA / DISTANCIA: 5815 TEMPS / TIEMPO: 1:56 ALÇADA / ALTURA : 1260

El camí baixa fins arribar al torrent i el creua. Després puja suavament per l'altre vessant. Abans d'arribar al torrent, a mà dreta, es veuen grans salzes que han estat podats i han rebotat amb multitud de petites perxes. Actualmente s'aprofitaven aquests branques llargues i flexibles per trenar-les fent-ne grans coves per transportar, per ejemplo, estírcoles para abonar el campo. Estos espacios abiertos, como los pastos que encontramos en las Planes, son buenos lugares para que rapaces como el ratonero común puedan cazar. Por otro lado, Serra Cavallera es frecuentemente sobrevolada por buitres o el águila real. / El camino que seguimos esquiva el Monte del Pla Rodó por la derecha y pasa muy cerca de una barraca. En este punto el camino se desdibuja y se hace poco evidente. Hay que seguir recto por el lado de los fresnos. Este paraje también es visitado por los crepusculares tejones, las zorras o las garuñas. Entre los animales diurnos es posible de ver a los rebecos (cuando bajan de sierra Cavallera) o a la perdiz común.

16

Capçalera del torrent de la font del Vern / Cabecera del torrente de la fuente del Vern

DISTÀNCIA / DISTANCIA: 6465 TEMPS / TIEMPO: 2:05 ALÇADA / ALTURA : 1225

Després de deixar 2 camins a mà esquerra, trobarem un tercer camí, que fa un gir tancat també a l'esquerra, i que agafarem. En fer aquest canvi de sentit voregem un bosquet de bedolls. En front es veu el turó d'Ascensió que podrem reconèixer per la gran fita de pedres que hi ha al cim. Els prats d'aquesta zona són una